

npr. za savremene prerane smrti u Rusiji treba teretiti sovjetski socijalizam ili propalu politiku Jeljcinovih reformista? Ili je možda najlagodnije kao u CKK glavnu odgovornost pripisati pristalicama komunističke ideologije?

4. 3. 5. SENZACIJE, PODMETANJA I STEREOTIPI.

Berlinski historičar V. Viperman izričito tvrdi da CKK nije nikakvo ozbiljno historiografsko naučno delo. Ne radi se ni o kakvoj političkoj istoriji komunističkih partija i režima, nikakvoj socijalnoj istoriji zemalja "realnog socijalizma" niti o teorijski osmišljenoj strukturnoj istoriji boljševičkih, staljinističkih ili maoističkih režima. Umesto toga pisci su se trudili da pruže detaljni opis i statistički obuhvat "zločina", koje su počinili stvarni ili tobožnji komunisti u različitim zemljama. Stereotipni opisi masakra i progona dopunjeni su nepouzdanim iskazima svedoka. To se može pokazati na primeru kanibalizma. Prigovor o kanibalizmu u historiografiji se ponavlja, ali se isto tako često i odbacuje. Pisci CKK nisu koristili o tome etnološka istraživanja. N. Vert citira bez komentara izveštaj italijanskog diplomate iz 1933. u kojem stoji da su u Harkovu našli leševe bez jetre, od kojih su navodno izgladneli pravili paštete (Werth S. 184, 188). Margolin u prilogu o Kini citira dugi izveštaj iz novina u kojem se kaže da su u Kini 1959. – 1961. roditelji decu razmenjivali da bi ih jeli i tako preživeli (Margolin 1999, S. 548) Ničim dokumentovanu priču (disident Wei Jinsheng je čuo na nekoj svečanosti u Anhui) Margolin uzima ozbiljno. Ovaj izveštaj ne dovodi se u sumnju već se koristi kao nepobitna činjenica. Osim toga, isti pisac dodaje da su za vreme Kulturne revolucije "neki crveni gardisti... servirali u kantinama ljudsko meso" (Margolin 1999, S. 579) tvrdeći "da se slični kanibalski običaji sreću svuda u južnoj Aziji" (Margolin 1999 a, S. 669). Slične teze o kanibalskim običajima afričkih ili indijanskih naroda u etnologiji su osporavane. Ali o komunistima, pre svega "azijskim", može se izgleda sve reći. Nojbert na osnovu jednog novinskog članka govori o eksperimentima promene polova sportista u DDR-u (Neubert 1999, S. 852-853). Etnizirano ukazivanje na varvarske običaje u komunističkim zemljama nije pojedinačan slučaj. Skoro u svakom prilogu pominju se određene negativne nacionalne tradicije koje su komunisti prihvatili (u Kini "tradicionalno vešanje", a u Kambodži su tradicionalni masakri usloveli teror Crvenih Kmera). Kulturalistička podmetanja sreću se i u delovima o evropskom komunizmu. Kurtoa govori o specifičnoj "ruskoj tradiciji represije", a Bartošek koristi stereotip o "balkanskom varvarstvu", opisujući zločine bugarskih komunista. Viperman izričito tvrdi da je heuristička vrednost ovih stereotipnih kvalifikacija nikakva, a bezvredne su i teze o nacionalnom karakteru ili kolektivnom mentalitetu. Nasuprot ovim emfatičnim i opširnim opisima ubijanja i mučenja stoje hladni "bilansi" o broju ubijenih, bestijalno mučenih, živih pokopanih itd. Skoro svaki saradnik pokušao je da ekzaktno kvantifikuje žrtve, a Margolin to objašnjava lakonski da "kvantifikovati takođe znači i shvatiti".

Kada naučna debata pređe u medijsku teško je izbeći podmetanja. O njima u debati oko CKK govore i falsifikati slika koji su se u vezi CKK pojavili u hamburškom tabloidu Bild (Becker 1998, Becker 1998 a). Bild je uz prikaz CKK preneo fotografiju navodnog dečjeg komunističkog gulaga. Ispostavilo se da je reč je fašističkom logoru kod Petrosavodska. Istu sliku Die Zeit takođe je objavio kao sliku tobožnjeg dečjeg gulaga 21. 11. 1997. U članku "Crveni holokaust" 5. 1. 1998. u novinama Neues Deutschland jedan čitalac razotkrio je falsifikat (Becker 1998). Posle nekoliko dana Bild ponovo objavljuje sliku-falsifikat koja tobože pokazuje Staljina i Đeržinskog, što je u stvari bila slika iz propagandnog filma "Lenjin